

gat, og naar det saa var ordnet, vilde den høitæredede Minister stille sig særdeles velvilligt til Forholdene ovre paa Sjyllands Vestkyst. En af de ærede Talere igaar, nemlig det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle), gjorde opmærksom paa, at det var en Udtalelse, der i og for sig kunde indeholde en Fare for Havneanlægene paa Sjyllands Vestkyst, og jeg skal for mit Bedkommende udtale, at jeg kan slutte mig til de af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds fremsatte Ytringer. Dersom man skal vente med at gaa videre frem, saavel med Hensyn til Undersøgelser som med Hensyn til eventuelle Anlæg af Havne eller en enkelt Havn paa Sjyllands Vestkyst, forekommer det mig, at der opstaar en temmelig betydelig Fare for saadanne Havneanlægs Realisation, naar man iforveien har afgjort Spørgsmaalet for Sjyllands Østkysts Bedkommende. Det kunde vel ogsaa, og en saadan Eviol blev ogsaa reist af forskellige ærede Talere igaar, være noget uvist, om det overhovedet vilde være til Gavn at have en Handels- og Exporthavn i det nordlige Sjylland. Haude saadan Eviol været tilstede, tror jeg ikke, Faren vilde have været saa stor, navnlig ikke for at man skulde anvende betydelige Summer paa Udvidelsen eller Anlægget af en Havn i det nordlige Kattegat med det Hovedformaal at være en Exporthavn. Jeg hører i alt Fald til dem, som mene, at en saadan Havn ogsaa for det nordlige Sjyllands Bedkommende vil gjøre sin overordentlige store Nytte, nu da Broen over Limfjorden er anlagt, en Formodning, som jeg skal tillade mig at støtte paa de Udtalelser, som saaldt fra den Kommission, der var nedsat for at undersøge Forholdene paa Sjyllands Østkyst. Den frembævede med Hensyn til Anlægget af en Handelshavn deroppe foruden Hensynet til Skibsfarten, nemlig den Beskæmmelighed og Sikkerhed, som det vil yde til Skibsfartens Nytte, ogsaa Hensynet til, — et Hensyn, der maatte lægges særlig Vægt paa — at der i det nordlige Endepunkt af den jydskke Jernbanelinie findes en til Trafikken svarende Ind- og Udsørsels- samt Posthavn; det er særlig med denne Transittrafik for Die, at Limfjordsbroen er bleven bygget, og dens Konsekvents er et Havneanlæg. Nu skal jeg bemærke, at jeg langtfra hører til dem, som dele disse Udtalelser, og navnlig ikke det Raisonnement, som denne Kommission kom til, men jeg maa dog formene, at det, som her er udtalt angaaende dette Punkt, er fuldstændig rigtigt, men, siger jeg, naar man nu først altsaa afgjør Spørgsmaalet om en Havn i det nordlige Kattegat paa den østlige Side af Sjylland, vilde der saa ikke være en virkelig betydelig Fare for, naar den er anlagt, at der saa aldrig vil komme nogen Havn paa den vestlige Side af Sjylland? At offre nogle Millioner paa

et Sted og saa saa Mil ligeoverfor mod Vest at ville forbre igjen Millioner til at anlægge en anden, vilde for mig naturliggiøre det Svar, som Enhver, der vilde forlange det af mig, vilde faae: Nei, nu er der en Udsørselshavn i det nordlige Sjylland. Det forekommer mig derfor, at den rent naturlige Veie er at stille de to Spørgsmaal fra hinanden, som paa en vis Maade nu ere slaaede sammen, nemlig Spørgsmaalet om Anlæg af en Havn i det nordlige Kattegat fra Spørgsmaalet om Anlægget af en Export- og Handelshavn, og saa sætte dette Spørgsmaal om Handelshavnen i visse Forbindelse med Undersøgelse af Forholdene paa Sjyllands Vestkyst, thi hvis man bagefter, efterat Havnen var anlagt paa den østlige Kyst, kom til det Resultat, at den kunde være anlagt billigere og bedre paa Sjyllands Vestkyst, saa forekommer det mig, at et saadant Resultat kunde forhindres ved, at man allerede nu undersøgte Forholdene tilstrækkelig mod Vest, og saa, naar man var kommen til en bestemt Unerkjendelse af, enten at Anlægget ikke kunde være der, eller at det vilde være dyrere, saa først tog man den endelige Bestemmelse om, hvor overhovedet i det nordlige Kattegat et saadant Endepunkt for Jernbanerne skulde ligge. Jeg skal begynde med at fremhæve, at af de Betingelser for et Havneanlæg, som efter min Formening særlig maa trækkes frem, er der først og fremmest det: Kan der bygges en Havn paa det og det Sted, og kan denne Havn bevares for Tilstanding, dernæst, som allerede fremdraget af et æret Medlem igaar, Besejlingsforholdene, som det tredie Hovedmoment om Havnen vil gjøre Nytte, og da paa hvad Maade, og til Syvende og Sidst, om Afgifterne til Havneanlægget ville staa i Forhold til Nykten. Jeg har stillet det først, om der kan bygges en Havn. Det nytter kun lidet, at ærede Medlemmer udtale Ønsker og Formodninger om og selv føre Bevis for, at, hvis en Havn laa der og der, laa den bedst; det har Intet at sige. Naturen maa være det, der figer: her kan Havnen være og intet andet Sted, hvis man ikke vil gaa til ganske overordentlig store Summer. Besejlingsforholdene følge jo ganske af sig selv. Jeg kan jo rigtignot nævne, at nede ved Esbjerg gjorde Besejlingsforholdene sig gjældende, jeg tror nok paa en kostbar Maade, idet man senere har maattet anlægge Ledeslyr og udlægge Fyrstibet, og ihvorvel Havnen gjør Nytte baade med Hensyn til Kreaturexport og Fiskeri, særlig for det Første i høi Grad, saa er og bliver det altid en Gene, at Farten derneede indtil en vis Grad monopoliseres, og hvorfor? fordi der ligger en Barre udenfor Esbjerg og Bandstanden paa Varren betinger, at kun Skibe, som agte at gaa i den Fart, maa bygges dertil, og andre Konkurrenter kunne ikke trænge ind. Naar man nu spørger, hvad forstås der ved, om Havnen kan gjøre Nytte,